

**HET
CULTUREEL
VERMOGEN
VAN VENLO:
PLATFORM
VAN EN VOOR
MAKERS**

15 september 2022

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING: EEN GEDEELDE CULTURELE VISIE / 3

2 EEN EERSTE ORIËNTATIE / 6

3 HET PLATFORM VAN EN VOOR MAKERS / 9

4 PILOT 2023-2025 / 17

1

**INLEIDING:
EEN GEDEEELDE
CULTURELE VISIE**

In culturele beleidstukken zowel van de gemeente Venlo, het museum van Bommel van Dam als van de cultuurregio Noord-Limburg komt een specifieke opdracht en wens naar voren om een platform te ontwikkelen voor een breed cultureel discours van makers van alle leeftijden, culturele en maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven in de stad en regio.

Eén van de speerpunten in de Venlose cultuurvisie is het verbeteren van de positionering van cultuurmakers en het productieklimaat. Bij een integraal cultuurbeleid hoort dus ook een sterkere positionering en een beter productieklimaat voor beeldend kunstenaars en culturele makers, met ruimte voor vernieuwing. Voor het versterken van de positie van makers worden de volgende beleidsuitgangspunten gehanteerd¹:

- Het museum van Bommel van Dam gaat een platform-functie vervullen voor makers uit de regio door ruimte beschikbaar te stellen voor presentaties, artist in residence programma's en het faciliteren van regelmatig terugkerende bijeenkomsten; lezingen, workshops, pitches, werksessies met regionale en landelijke fondsen. Daarbij moeten lokale makers aangemoedigd en gestimuleerd worden om hier zelf mede eigenaarschap in te ontwikkelen.
- Er wordt actief ingezet op het bevorderen van opdrachten, sponsoring, publiek-private samenwerking waarbij voldoende toegang is tot vrij besteedbare middelen op het niveau van de gemeente, regio en (inter)nationaal.

Motie gemeenteraad

In de aangenomen motie van 27 mei 2020 heeft de gemeenteraad het college opgeroepen om een platform te creëren waarin kunstenaars over beeldende kunst in de openbare ruimte en allerlei leefbaarheidskwesties in de stad het college gevraagd en/of ongevraagd kunnen adviseren, actief en creatief kunnen meedenken en acties kunnen plannen/uitvoeren.

1. Het cultureel vermogen van Venlo 2020-2028

Het museum van Bommel van Dam ambieert een euregionaal museum voor moderne en hedendaagse kunst te worden dat midden in de samenleving staat². Een museum dat de interactie zoekt met alle lagen van de bevolking, jong en oud, en dat met tentoonstellingen en publieksprogramma's weet in te spelen op actuele maatschappelijke thema's die voor de stedelijke ontwikkeling van Venlo belangrijk zijn. Het museum wordt spin in het web van de euregionale kunstscene. Behalve ontmoetingsplaats, wordt het museum ook productiehuis waar jong talent uit groot Venlo de mogelijkheid krijgt om te werken, zich te presenteren en te ontwikkelen.

De ambitie van de cultuurregio Noord-Limburg is een sterke regionale culturele infrastructuur te realiseren voor makers en mogelijk makers³. Een cultuurregio met een onderscheidend profiel binnen de provincie, met landelijke erkenning, uitstraling en een aantrekkingskracht tot ver buiten de eigen grenzen.

2. Ondernemingsplan museum van Bommel van Dam 2020-2022

3. Cultuurregio Noord-Limburg 2021-2024

2

**EEN.EERSTE
ORIENTATIE**

Er zijn reeds verscheidene voorbeelden te vinden binnen culturele instellingen in Venlo die ruimte geven aan makers en een actieve bijdrage leveren aan de directe en externe culturele omgeving. Toch zien we in de huidige constellatie dat wij onze cultuurmakers niet of nauwelijks weten te binden aan onze stad. Veel professionals trekken weg en opkomende talenten voelen zich onvoldoende gezien. De ontwikkeling van een platform voor makers kan deze ontwikkeling ten goede keren en makers verleiden om in deze regio hun activiteiten te (blijven) ontplooien.

Wat verstaan we onder makers en wie zijn zij?

Een culturele maker is iemand die de auteur, de uitvinder, de ontwerper, de bedenker is van iets; een product, object, idee, binnen een tot de cultuursector behorende discipline. Dit kan muziek, dans, theater, architectuur, kunst, design, film zijn. In deze notitie wordt met makers alleen verwezen naar professionals; makers die met hun praktijk actief zijn in het culturele werkveld en hierin in dienst zijn, werken als zelfstandige of financiële compensaties krijgen voor diensten of producten. Dit in tegenstelling tot cultuurparticipatie waarbij het accent ligt op amateurs en vrijwilligers. Professionele makers zijn makers die aan hun carrière of loopbaan beginnen, vergevorderd zijn, op doorbreken staan voor het grote of kleine publiek of op het punt staan de regio te verlaten voor meer kansen en ervaringen. Makers willen maken, uitvoeren, tonen en delen.

Bijeenkomst

Op 23 september 2020 heeft de gemeente in samenwerking met het museum van Bommel van Dam een eerste oriënterende bijeenkomst georganiseerd om de behoefte aan een platform te peilen bij een aantal partners; lokale makers, kunstenaarsvereniging Zeen (Horst), culturele ondernemers, Cultuurimpuls en Kunstencentrum.

Het idee van een platform werd in deze groep positief ontvangen en de moeite waard om verder te onderzoeken. Wel kwam naar voren dat het platform een duidelijke meerwaarde moet hebben t.o.v. het bestaande aanbod en dat het structureel tijd en energie kost om het platform levend en interessant te houden. Het moet een platform voor alle makers worden en zich niet beperken tot alleen beeldende kunst

In de loop van 2022 zijn er verschillende bijeenkomsten georganiseerd voor en door makers over het versterken van de positie van de maker in onze regio en stad. Cultuurregio Noord-Limburg heeft in dit kader in samenwerking met het Limburgs Museum een tweetal bijeenkomsten georganiseerd voor makers, culturele professionals, en beleidsmakers waarbij ontmoeting en verbinding centraal stonden. Daarnaast hebben makers zelf in samenwerking met het Kunstencentrum Venlo de “dag van de Cultuurmaker” georganiseerd. Het ochtend programma was gericht op de (gewenste) beroepspraktijk van de makers zelf. Het middag programma betrof een afwisselend keuzemenu met lezingen, workshops en artistieke intermezzo's waarvoor ook culturele professionals en beleidsmakers waren uitgenodigd. Naar aanleiding van bovenstaande initiatieven heeft de gemeente in samenwerking met het museum van Bommel van Dam op 28 juni 2022 inhoudelijk met een zestal makers van verschillende kunstdisciplines gesproken over de opbrengsten van bovengenoemde bijeenkomsten en over hun ideeën om het professionele makers klimaat te versterken in onze regio. De gesprekken met en door de makers zijn mede voedingsbodem geweest voor deze notitie, en zullen als onderdeel van het platform gecontinueerd worden.

3

**HET PLATFORM
VAN EN VOOR
MAKERS**

Naar aanleiding van de gemeentelijke cultuurvisie, de motie van de gemeenteraad en de eerste oriënterende bijeenkomsten met een aantal partners zijn gemeente en het museum samen aan de slag gegaan met het opstellen van een projectplan. In onderstaande alinea's wordt dit nader geduid.

Waarom een platform?

Veel professionals trekken weg en opkomende talenten voelen zich onvoldoende gezien. Eén van de zes uitgangspunten in de nieuwe cultuurvisie is het verbeteren van de positionering van cultuurmakers en het productieklimaat. Naast dat vele cultuurmakers zich onvoldoende gezien voelen, vinden zij het ook moeilijk om de juiste informatie te vinden en in contact te komen met de al bestaande culturele structuur van instellingen en de gemeente. Het platform wil hier een belangrijke en brede rol in spelen en hiermee één plek creëren voor culturele communicatie en activiteiten. Daarnaast introduceert het platform het gegeven van Match-making. Het principe van Match-making is het actief en op maat delen van het opgebouwde netwerk en het creëren van verbindingen tussen al deze partners.

Wat is het platform?

Het platform creëert een vruchtbare plek die bijdraagt aan de versterking van de culturele infrastructuur van de stad en regio en aan de versterking van de positie van de makers in de regio. Door middel van ontmoeting en samenwerking worden makers en partners, zowel uit het culturele veld als uit het bedrijfsleven, uitgenodigd om:

- ervaringen uit te wisselen en te delen;
- inspiratie op te doen;
- nieuwe allianties te vormen;
- netwerken op te bouwen en bestaande relaties te versterken;
- het brede-werkveld in kaart te brengen bijv. d.m.v. database
- gevraagd en ongevraagd mee te denken over leefbaarheidskwesties in stad en regio;

- projectvoorstellen te doen;
- vraag en aanbod samen te brengen;

Het platform heeft de volgende kenmerken:

- initiëren; het formuleren van zaken die betrekking hebben op leefbaarheidskwesties en deze te vertalen naar concrete opdrachten.
- adviseren; inhoudelijke ondersteuning bij het opzetten van een project en de verkenning voor mogelijke financiering.
- verbinden: de verbinding te leggen tussen culturele partners en bedrijfsleven.
- presenteren; het gebruik laten maken van faciliteiten, workshop/atelier/presentatieplekken.
- organiseren: het organiseren van symposia en lezingen, ontmoetingsmomenten en kennismakingen.

Wie is de doelgroep van het platform?

Het platform wordt gevormd door cultuurmakers, culturele instellingen/partners, gemeenten en bedrijfsleven uit de stad en (eur)regio en focust op de verschillende culturele disciplines zoals theater, dans, muziek, beeldende kunst, design, architectuur en film.

Bij een platform voor makers zijn onderstaande partners te onderscheiden:

- Allereerst natuurlijk de maker zelf. Voor de maker is het noodzakelijk om opdrachten/ werk te genereren. Naast het feit dat de culturele maker een intrinsieke noodzaak voelt om zich te uiten, zijn opdrachten natuurlijk ook nodig om economisch onafhankelijk te kunnen functioneren.
- Culturele instellingen hebben makers nodig voor hun programmering. Zij leveren een bijdrage aan de versterking van de positie van de maker door het beschikbaar stellen van een podium, het delen van netwerk en kennis, het genereren van opdrachten en het communiceren met de omgeving middels hun eigen programma.
- Gemeente en regio zien het verbeteren van de positionering

van cultuurmakers als directe toegevoegde waarde voor de stad en regio. Het blijvend binden aan de stad en regio van deze cultuurmakers heeft een positief effect op het productieklimaat en de leefbaarheid.

- Het bedrijfsleven gebruikt de kunst om nieuwe oplossingsrichtingen te ontdekken voor maatschappelijke vraagstukken, innovatie, werkgelegenheid te creëren, om te denken en grafische en esthetische toepassingen te verwelkomen ten goede van de werksfeer en omgeving.

Kernteam platform

Er wordt een kernteam opgericht dat bestaat uit: het museum van Bommel van Dam, gemeente Venlo en een vertegenwoordiging van culturele makers/ondernemers, culturele en maatschappelijke instellingen, bedrijfsleven en de cultuurregio Noord-Limburg. Het museum is verantwoordelijk voor de organisatie, de coördinatie en beheer van het platform. Het kernteam komt maandelijks bij elkaar en draagt o.a. zorg voor:

- Samenstellen jaaragenda
- Jaaragenda met activiteiten bijhouden/ communicatie
- Organiseren symposia, lezingen
- Organiseren netwerkbijeenkomsten
- Advisering casussen/ matchmaking
- Het actief inbrengen van partners; Umfeld

Hoe ziet het platform er uit?

Het platform heeft een open structuur. Dit betekent dat de inbreng van deelnemers initiërend en/of deelnemend kan zijn. Op pagina 16 is een tabel te zien die de stappen weergeeft van deze open structuur waarbij het eigenaarschap van de maker altijd centraal blijft staan. Het kernteam is niet verantwoordelijk voor het slagen van initiatieven of het aantal gegenereerde opdrachten. Het kernteam met als trekker het museum van Bommel van Dam zal in de beginfase een meer sturende rol hebben met het tonen van initiatief. Dit zal in de loop

van de tijd worden afgebouwd; vraag en aanbod weten elkaar op een gegeven moment vanzelf te vinden. Zicht op kwaliteit blijft wel uiterst belangrijk en de bewaking hiervan is belegd bij het kernteam.

Hoe werkt het platform in de praktijk?

Het principe van Match-making (zie tabel pagina 16) is het actief en op maat delen van het opgebouwde netwerk en het creëren van verbindingen tussen al deze partners. Matches worden gevormd aan de hand van geïnitieerde voorstellen en projecten, deze zijn verzameld en getoetst door het kernteam. Vervolgens wordt dit gedeeld met de deelnemers van het platform en het netwerk van de deelnemers en het kernteam.

Onderscheidend van het bestaande aanbod is het idee van een casus in combinatie met het actief inzetten op Match-making. Het leggen van contacten, het creëren van samenwerkingen en relaties en het assisteren bij verdere inhoudelijke praktische hulp, zoals bijv. advies bij externe financiering zijn hierin cruciaal. Het museum gaat via haar website een externe platform pagina vormgeven.

Ter verduidelijking is onderstaand een fictieve casus weergegeven:

Laura Peters (Venlo, 1989) is afgestudeerd architect en onderzoekt de invloed van een relatie tussen architectuur en volksgezondheid. Zij heeft naar aanleiding van haar eigen afstudeeronderzoek een projectvoorstel geschreven waarin zij kunst, architectuur en dans in samenwerking met de omgeving inzet om bewoners mee te laten denken en fantaseren over de inhoud, esthetiek en impact van toekomstige nieuwbouw projecten in een buurt. Het project genaamd 'DAK' (Dans, Architectuur, Kunst) vraagt om participatie en daarbij kan het platform misschien wel helpen.

Laura maakt haar voorstel kenbaar via de online omgeving van het platform. Het kernteam bespreekt het voorstel van Laura tijdens de maandelijkse vergadering en is enthousiast en geïnteresseerd. Relevante verbindingen,

tussen lopende projecten en kunstenaars, makers die hierbij zouden kunnen aansluiten en verschillende woningbouw corporaties/ projectontwikkelaars die eerder aangegeven hebben de kunsten mee te willen laten denken als creatief klankbord bij nieuwe projecten, komen aan de orde. Binnen het kernteam wordt besproken bij wie van het kernteam dit vraagstuk van Laura het beste belegd kan worden om Laura te adviseren bij vervolgstappen (organiseren bijeenkomsten, financieringsmogelijkheden etc.) en haar in contact te brengen met de genoemde potentiële partners.

Op de online-pagina van het platform is algemene informatie te vinden zoals bijvoorbeeld:

- Algemene relevante inhoudelijke informatie van gemeenten, culturele instellingen etc.
- Relevante artikelen op het gebied van cultuur
- Jaarprogramma activiteiten;
- Contact gegevens;
- Uitgewisselde ervaringen;
- Samenwerkingen gezocht/oproepen;
- Actueel overzicht kunstopdrachten (Cultuurimpuls, Kunstencentrum, gemeenten, bedrijfsleven)
- Leefbaarheidskwesties;
- Artists in residence;
- Database culturele makers/ partners

Koppeling bestaande culturele infrastructuur

Belangrijk is de koppeling met alle gevestigde instellingen en partners. Het platform is bedoeld een actieve spil te zijn in het al bestaande culturele web. De partners uit het kernteam vertegenwoordigen deze gevestigde structuur en bieden zo op hun eigen terrein expertise en ondersteuning die voor een gezamenlijk sterk front zorgt. Dit betekent het gezamenlijk ondersteunen van de backoffice, het doorverwijzen

van stakeholders en deelnemers naar de geschikte partners, het gebruik maken van de al bestaande faciliteiten etc. Het is belangrijk dat dit geen nieuw wiel is dat uitgevonden moet worden, het is een samenkomst van alle inspanningen en ondervindingen van de afgelopen jaren in combinatie met een nieuwe ambitieuze cultuurvisie en geactiveerd door een gloednieuw museum van Bommel van Dam.

HET PLATFORM VOOR MAKERS

Gemeente Venlo
Faciliteert

Museum van Bommel van Dam
Trekker (organisatie, coördinatie, beheer)

Kerngroep
Bestaat uit makers, bedrijfsleven en instellingen (culturele instellingen en maatschappelijke partners).
Organiseren, initiëren en kwaliteitsbewaking.
Communicatie verloopt via online omgeving.
Daar kunnen partijen zich ook aanmelden.

Makers
Deelnemen of initiëren

Bedrijfsleven/instellingen
Deelnemen of initiëren

Database
Bij deelname of kenbaar maken, bij toestemming toegevoegd aan database

Casus
Aanleveren van een casus/projectplan/idee/voorstel.
Alle partners kunnen casussen voordragen en projecten initiëren.

Match-making
De kerngroep speelt een belangrijke en adviserende rol in dit stadium en maakt gebruik van haar opgebouwde netwerk en expertise om zo tot goede en interessante matches te komen.

It's a match!
Deelnemers en partners worden aan elkaar gekoppeld en indien nodig verder ondersteund.

4

**PILOT 2023-2025
PLATFORM**

De ontwikkeling van een platform voor culturele makers is een ambitieus plan dat de ruimte en tijd moet krijgen om zich te ontwikkelen en uit te groeien tot een platform dat alle partners voor ogen hebben en dat aansluit bij de behoefte van de maker. De onderlinge contacten en samenwerkingen moeten vooral natuurlijk kunnen ontstaan en georganiseerde momenten van ontmoeting zijn daarin belangrijk, het platform is de plek en het podium dat deze kennismakingen faciliteert.

We starten daarom met een pilot voor de periode van drie jaar. We stellen een groeimodel voor waarin we klein beginnen en bij een succesvolle implementatie het platform steeds verder uitbreiden en aansluiten bij de behoefte van de makers. Jaarlijks evalueren we het platform in samenwerking met de verschillende partners:

- Wat gaat er goed?
- Wat kan er beter?
- Wat kunnen partners vanuit hun eigen rol bijdragen aan de doorontwikkeling van het platform?

In 2025 vindt er een eindevaluatie plaats en wordt er een voorstel gedaan voor een vervolg. Het is onze ambitie om over vijf jaar een volwaardig platform van en voor alle culturele makers gerealiseerd te hebben.

